

ИСТОРИИ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

Оснат Лубрані

"Існує ризик того, що криза в Україні, яка триває вже вісім років, залишатиметься без глобальної уваги"

Наближається [3-й Міжнародний форум по східній Україні](#), організований міжнародною платформою громадянського суспільства CivilMPlus. Тема Форуму — «Подолання конфлікту на Донбасі, як завдання поколінь: просування справедливості, діалогу, примирення». Форум відбудеться 25–26 листопада 2021 року у форматі телемосту між Києвом та Берліном у партнерстві з ООН в Україні.

Напередодні Форуму ми поспілкувалися з пані Оснат Лубрані, координаторкою системи ООН та гуманітарною координаторкою в Україні. Організація Об'єднаних Націй в Україні є партнеркою Форуму. У своєму інтерв'ю, яке ми вже традиційно пропонуємо читачкам та читачам у форматі правил життя, пані Лубрані розповіла про своє бачення та сподівання щодо ситуації в Україні, поділилася історіями, які чула від людей, що постраждали внаслідок конфлікту, та зізналася, що теж стала трохи українкою через майже три роки перебування в країні.

У нас є багато різних вимог до нашої роботи як тут, в Україні, так і в інших куточках світу, але найважливіше — те, що ООН має допомагати людям і країні. Ми маємо бути впевненими, що робимо це ефективно та результативно, і надаємо те, чого хочуть люди, чого вони потребують. **Для цього ми намагаємося перебувати на постійному зв'язку з різними сторонами та групами**; безумовно, ми тісно співпрацюємо з урядом, але не лише з ним. Ми маємо підтримувати зв'язок із громадянським суспільством, науковцями та людьми, особливо тими, хто постраждав унаслідок конфлікту на Донбасі. У якості як координаторки ООН, так і координаторки з гуманітарних питань я дуже часто відвідую схід та зустрічаюся з людьми, щоби дізнатися про те, що відбувається, тому я беру до серця їхні проблеми та виклики.

Нам важливо уявляти, що відбувалося б, якби нас тут не було, тому ми регулярно отримуємо зворотний зв'язок від наших бенефіціарів і партнерів, які говорять про неослабну вдячність за те, що робить ООН, її партнери та донори. Наразі, після восьми років, ми маємо думати та планувати допомогу так, щоби переходити від гуманітарної підтримки до стійких рішень, як економічних, так і щодо конфлікту. І я думаю, що саме цього люди дійсно хочуть.

Зараз я багато думаю про вплив COVID-19 на Україну та як це позначається на житті людей, які вже постраждали внаслідок конфлікту. У певному сенсі тиск є подвійним — звичайно, це позначається на здоров'ї, люди дотепер хворіють, але пандемія також негативно впливає на людські стосунки через те, що люди змушені дотримуватися суворих обмежень. Ми реагуємо на COVID-19 і надаємо матеріальну першу допомогу, але також намагаємося відновлювати зв'язок між людьми у цих складних обставинах.

Зустрічі з людьми бувають дуже сумними через те, що деякі з їхніх історій розбивають серце. Наприклад, я розмовляла з двома дочками, які не мали змоги побачити батьків і допомагати їм, бо перетнути лінію зіткнення стало

неможливим. Люди з іншого боку так само не можуть її перетнути, щоб отримати базові послуги або доступ до своїх пенсій. Це мене дуже хвилює. Як ви знаєте, і до пандемії COVID-19 умови на пунктах пропуску інколи викликали наше занепокоєння. Сотні людей були змушені чекати на пропуск у довгих чергах, переносити спеку, жахливу спеку влітку або морози взимку. Я вважаю, що обидві сторони намагалися покращити цю ситуацію також за підтримки ООН та наших гуманітарних партнерів. Тому для мене дуже прикро, що зараз люди не можуть цим користуватися. **Одна жінка мені розповіла: «Знаєте, я так багато страждала, коли стояла в черзі, щоби дочекатися та пройти, але не могла уявити, що мені бракуватиме цих довгих черг, тому що зараз я повністю відірвана від моєї родини, від можливостей. Це дуже позначилося на моєму житті та здоров'ї».** Такі розмови на мене дуже впливають, і я сподіваюся, що будуть знайдені рішення, щоби рухатися далі.

Наявність великої волі щодо врегулювання конфлікту — саме це може призвести до позитивних зрушень та прогресу після багатьох років конфлікту. Ось що може змінити ситуацію. **Для цього вкрай важливим є намагання бути в «режимі слухання»**, тобто уважність до того, чого люди просять і хочуть, що є необхідним для збереження зв'язків між ними. Роль громадянського суспільства є вирішальною в країнах, подібних до України, де буває дуже важко налагоджувати ефективний зв'язок між владою, відповідальною за управління на всіх рівнях, та людьми. Громадські організації — це посередники, вони пов'язані зі спільнотами та розуміють, як вибудовувати зв'язки не тільки всередині країни, а й із міжнародною ареною та глобальним порядком денним.

Міжнародні форуми та дискусії є надзвичайно важливими зараз, за наявних обставин, оскільки існує **ризик того, що криза в Україні, яка триває вже вісім років, залишатиметься без глобальної уваги.** Отже, зустрічі — це нагода нагадати світові, що Україна дотепер потребує уваги, що криза не вирішена й необхідно продовжувати підтримку. Крім того, після восьми років для всіх сторін настав час спробувати говорити один з одним про біль та важкі досвіди. Саме такі платформи є місцем для обговорення питань, пов'язаних із перехідним правосуддям, яке нерідко запроваджують занадто пізно. У нашому випадку конфлікт дотепер триває, але ми вже можемо думати, як до впровадження підготуватися. І ці платформи підходять, щоби побачити більш нейтральну позицію, презентацію знань та досвіду. Не можна порівнювати досвід України з якимось іншим, кожен конфлікт і країна унікальні й повинні знайти свої шляхи вирішення кризи, але міжнародні платформи — це можливість подивитися, як це робили інші, отримати досвід та нові ідеї.

Я вже багато років працюю в ООН, тому коли люди запитують, де мій дім, я не знаю, що відповісти. Отже, я кажу, що мій дім там, де я наразі живу. Після майже трьох років тут, я відчуваю себе трохи українкою, але мені завжди бракує часу, щоби дізнатися більше про культуру. Мені подобається в цій країні її різноманітність: у культурі, у кухні, багатство мистецтва, музики, вбрання, їжі. Я думаю, що іноді ця культурна різноманітність ускладнює побудову тієї єдності, яка потрібна Україні. Але я також впевнена, що це джерело сили та потенціалу, джерело великої гордості для України.